

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa locală, 23 ianuarie 2016
Clasa a XII-a

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Eseul sau răspunsurile nu vor fi precedate de titlu și/sau motto.
- Timp de lucru: 3 ore.
- Total: 120 de puncte

Citește cu atenție textele/fragmentele de mai jos:

A.

*La vreo Dunăre turcească,
Pe șes veșted, cu tutun,
La mijloc de Rău și Bun
Pân' la cer frângându-și treapta,*

*Trebuie să înflorească:
Alba,
Dreapta
Isarlâk!*

*Ruptă din coastă de soare!
Cu glas galeș, de unsoare,
Ce te-ajunge-așa de lin
Când un sfânt de muezin
Fâlfâie, înalt, o rugă
Pe fuișor, la ziua-în fugă...*

*

*- Isarlâk, inima mea,
Dată în alb, ca o raia
Într-o zi cu var și ciumă,
Cuib de piatră și legumă
- Raiul meu, rămâi așa!*

*Fii un târg temut, hilar
Și balcan - peninsular...*

*La fundul mării de aer
Toarce gâtul, ca un caer,
În patrusprezece furci,
La raiele;*

*rar, la turci!
Beată, într-un singur vin:
Hazel Hogii Nastratin*

*

*Colo, cu doniți în spate,
Asinii de la cetate,
Gâzii, printre fete mari,
Simigii și gogoșari,
Guri cască când Nastratin*

B.

*Braga bun! Susan! Șerbeturi! Ia rahatul cu fistic!
Sarailia dă dăn care mierea curge pic cu pic!
Zahăr candel și smochine, la un ban o mână plină!
Hei, efendi (...)
Faci un chef? Îmi iau daireaua și îți cânt: pa, vu, ga, di.
Giurgiu! Tu, ciupercărie care crești pă bălegar
Unde putregaiul, smârcul port lumini și aur rar,
Unde gâturi de moschee să lungesc spre cornul lunii
Răsucindu-se pă turlă dă biserici; unde brunii
Turci bat palma la negoțuri cu moldavii cei balai
Pă batali cu coade groase sulimanuri dând, și strai.
Tu ești undeva în mine, raia dulce, asudată,
Te-am văzut poate cu ochii cei ai numelui de fată
Care mama îl purtase: să chemase Badislav...
Turci, bulgari, tătari în mine vărs vârtute și narav.
Pă la ceasul dimineții lapte acru, bulzi de unt
Duc olteni în cobilițe, iar armeni dăn Trapezunt
Au adus în piață vase dă aramă ciocănite.
Icre moi în blide unse pă tarabe sunt lățite.
Clopotele dă biserici ortodoxe bat în dungă,
Să deschide, să închide băierele dă la pungă
La zaraful în dugheană, und-pă taleri dă balanțe
Lei, pistoli, țechini, carboave odihnesc printre fitanțe.
Întreita ceată cari eu cu ea vă plictisii
În tot cântul dinainte: palicarii fistichii,
Hoții strâmbi ai lui Iaurta, faraonii lui Zotalis,
Să-ndesa pân ulicioare, trecea greu, căci matahali-s
Printre murii dă paiantă zugrăvită roz, azur.*

Nori suciți ca acadele să-nșurub pă ceriul pur...

(Mircea Cărtărescu, **Levantul** - Fragment din
Cântul al IX-lea)

La jar alb topește in,

*Vinde-în leasă de copoi
Căței iuți de usturoi,
Joacă, și-în cazane sună
Când cadâna curge-în Lună.*

*

*Deschideți-vă, porți mari!
Marfă-aduc, pe doi măgari,
Ca să vând acelor case
Pulberi, de pe lună rase,
Și-alte poleieli frumoase;
Pietre ca apa de grele,
Ce fireturi, ce inele,
Opinci pentru hagealâk*

- Deschide-te, Isarlâk!

*Să-ți fiu printre foi un mugur
S-aud multe, să mă bucur*

*La răstimpuri, când Kemal
Pe Bosfor, la celalt mal,
Din zecime, în zecime,
Taie-în Asia grecime;*

*Când noi, a Turchiei floare,
Într-o slavă stătătoare*

*Dăm cu sâc
Din Isarlâk!*

(Ion Barbu, *Isarlâk*)

Dicționar explicativ

Isarlâk – cetate imaginară (Hisarlik – localitate în Turcia, în care se presupune că se află ruinele cetății Troia; în poezia lui Ion Barbu acest spațiu a fost asociat cu orașul Giurgiu);

cadână – turcoaică; femeie din haremurile turcești;

muezin – preot musulman, care anunță ora rugăciunii;

fușor – foșor; pridvor; balcon ridicat pe patru stâlpi, de regulă lângă poarta locuinței ori a cetății, din care erau supravegheate împrejurimile;

hagealâk – pelerinaj religios; călătorie a musulmanilor spre locuri sacre;

raiele (raia-raiale) – teritorii aflate sub ocupație turcească; teritorii care plătesc tribut turcilor, așa cum erau Țările Române;

sarailie - prăjitură făcută din foi de plăcintă rulate, cu umplutură de nuci, de alune, de migdale, îmbibată cu sirop de zahăr sau cu miere;

dairea - instrument muzical popular oriental de percuție, asemănător cu tamburina;

batali – berbeci;

suliman, sulimanuri - (Înv. și pop.) fard; sulimeneală.

Subiectul I

30 de puncte

Prezintă comparativ imaginea cetății *îmbătate de umorul* lui Nastratin Hogeia cu cea din poemul lui Cărtărescu, având în vedere tema, motivele tematice și elemente de viziune poetică în cele două texte. **6 puncte**

2. Explică semnificația versurilor *Pân' la cer frângându-și treapta* și *Nori suciți ca acadele să-nșurub pă ceriul pur...* **6 puncte**

3. Interpretează metafora *slavă stătătoare*, care sintetizează sensul trăirii balcanice în poezia lui Barbu, punând-o în relație cu imagini metaforice asemănătoare din cel de al doilea text. **6 puncte**

4. Analizează expresivitatea textelor poetice, la nivelul lexico-semantic (elemente de câmp semantic, registre lingvistice) și stilistic (figuri de stil/ procedee artistice). **6 puncte**

5. Demonstrează caracterul parodic al celui de al doilea text. **6 puncte**

Subiectul al II-lea

30 de puncte

Redactează un text, de 150-300 de cuvinte, care să conțină fragmente dintr-un jurnal de călătorie în cetatea Isarlâk, având în vedere următoarea afirmație a lui Eugen Simion: *...călătorind, diaristul schimbă ceva în scenariul său (cedează inițiativa obiectului din afară, se supune regulii varietății și devine în chip fatal cronicarul circumstanțelor), dar nu schimbă totul [...], eul nu-i deloc absent din jurnal; lângă cronică exteriorității există, e drept, mai discret, și o cronică a interiorității.*

Subiectul al III-lea

30 de puncte

Scrie un eseu nestructurat, de 600 - 900 de cuvinte, despre cele mai frecvente **toposuri culturale/literare** pe care le-ai întâlnit în lecturile tale. În eseu tău, vei valorifica atât ambele texte suport, cât și experiența culturală.

Notă! În elaborarea eseului, vei respecta structura textului de tip argumentativ: *ipoteza*, constând în *formularea tezei/a punctului de vedere* cu privire la temă, *argumentația* (cu 3 argumente/raționamente logice/exemple concrete etc.) și *concluzia/sinteza*.

Redactare

30 de puncte

În vederea acordării punctajului pentru redactare, lucrarea ta trebuie să aibă cel puțin 900 de cuvinte.

Pentru redactarea întregii lucrări vei primi 30 de puncte (*organizarea ideilor în scris* – 6 puncte; *abilități de analiză și de argumentare* – 6 puncte; *utilizarea limbii literare* – 6 puncte; *ortografia* – 4 puncte; *punctuația* – 4 puncte; *așezarea în pagină, lizibilitatea* – 2 puncte, *respectarea precizărilor privind numărul de cuvinte* – 2 puncte).